

покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаною винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого. І знову, законодавець не зазначив хто може державу визнати винною у вчиненні злочину і застосувати до неї заходи кримінально-правового характеру.

Аналіз положень Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України стосовно провадження щодо юридичних осіб дає підстави стверджувати, що вони потребують суттєвих уточнень і конкретизації, дають неоднакове і неоднозначне їх тлумачення.

Кваліфікація контрабанди культурних цінностей, вчиненої організованою групою

Мищенко М.О., викладач кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук

Згідно з ч. 3 ст. 28 та ч. 1 ст. 201 КК України, контрабандою культурних цінностей, вчиненою організованою групою, є переміщення цих предметів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь троє і більше осіб, які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.

Вчинення контрабанди культурних цінностей групою осіб за попередньою змовою є обставиною, що обтяжує вчинення цього злочину і кваліфікується за ч. 2 ст. 201 КК України. Але вчинення цього суспільно небезпечного діяння організованою групою, згідно диспозиції ст. 201 КК України, не належить до переліку обставин, які його обтяжують. Тому необхідно визначити, як здійснити правову оцінку дій учасників організованої групи, що вчинили контрабанду культурних цінностей. У науці кримінального права зазначене питання безпосередньо не вирішувалося.

Досліджуючи кваліфікуючі ознаки контрабанди, фахівці у різні періоди наголошували на тому, що їх нинішній перелік є недостатнім і це не дає можливостей для повної юридичної оцінки діяння винної особи (осіб) та призначення належного покарання.

Зокрема, В.В. Сіленко, спираючись на вітчизняний та закордонний досвід, запропонував значно розширити перелік кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих обставин контрабанди за рахунок передбачення у ст. 201 КК України таких їхніх видів: вчинення контрабанди із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства; організованою групою; із застосуванням насильства, що є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства; шляхом прориву митного кордону [1, с. 14].

На переконання О.В. Процюка, контрабанду (крім її вчинення повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням свого службового становища) повинно обтяжувати її вчинення організованою групою або із застосуванням чи погрозою

застосування насильства [2, с. 8].

На думку М.І. Костіна, дії співучасників контрабанди, вчиненої у складі організованої групи, слід кваліфікувати за ч. 2 ст. 201 КК України, оскільки це більше відповідає суспільній небезпеці вчиненого [3, с. 80]. Разом із цим, науковець наголошував на необхідності передбачити як обтяжуючу обставину контрабанди, її вчинення організованою групою, оскільки цей злочин набуває форм організованої злочинної діяльності при переміщенні, зокрема, й культурних цінностей.

На практиці не виникає складнощів, зокрема, при кваліфікації контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, вчиненої членами організованої групи, оскільки така форма співучасті передбачена як особливо кваліфікуюча ознака у ч. 3 ст. 305 КК України.

Враховуючи зазначене, вважаємо, що обставиною, яка особливо обтяжує вчинення усіх видів контрабанди, доцільно визнати її вчинення організованою групою. Її слід розмістити в ч. 3 ст. 201 КК України. Це впливає з переліку тих обставин, які обтяжують вчинення контрабанди згідно з ч. 2 ст. 201. Для порівняння: вчинення контрабанди групою осіб та організованою групою мають зовсім різний ступінь суспільної небезпеки, і це обов'язково повинно вплинути на юридичну оцінку вчиненого та міру призначеного покарання [4, с. 113].

Отже, слід зауважити наступне:

на разі, кваліфікація контрабанди культурних цінностей, вчиненої організованою групою здійснюється за ч. 2 ст. 201 КК України;

у якості обставини, що особливо обтяжує вчинення усіх видів контрабанди, визначених у ч. 1 ст. 201 КК України, слід передбачити її вчинення організованою групою.

Список використаних джерел:

1. Сіленко В.В. Кримінальна відповідальність за контрабанду: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / В. В. Сіленко. – К., 2009. – 22 с.
2. Процюк О. В. Кримінальна відповідальність за контрабанду : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / О. В. Процюк. – К., 2006. – 19 с.
3. Костін М. І. Деякі особливості кваліфікації та розслідування контрабанди, вчиненої у формах співучасті / М. І. Костін // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2004. – № 9. – С. 76–83.
4. Міщенко М.О. Кримінально-правова охорона культурних цінностей в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Міщенко Марина Олексіївна. – Київ, 2013. – 223 с.

Профілактика злочинності в умовах євроінтеграції

Расцька Л.В., професор кафедри кримінально-правових дисциплін ННШП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Європейська інтеграція – це процес політичної, юридичної, економічної (а в деяких випадках – соціальної та культурної) інтеграції європейських держав, у тому числі й частково розташованих в Європі.

Побудова в Україні правової держави викликає необхідність вирішення цілої низки завдань, у тому числі проблеми розробки фундаментальних